Braşov-Brassó, II. évf., 59. szám Ára: 20 lei Csütörtök, 1945 március 15

NÉPI EGYSÉG

POLITIKAI NAPILAP
Felelős szerkesztő:
Kurkó Gyárfás
Bejegyezve a brassói törvényszéken G. II. 1768/1944 szám alatt
Engedélyezte: Cenzura Militară a Presei sub No. 1437. 7. X. 1944

1848 1945

Irta: Dr. Csákány Béla

[illegible]özel száz esztendő multán a magyar [illegible] először ünnepelheti ismét szabadon a [illegible]adság ünnepét, március tizenötödi[illegible]. A szabadságharc leveretése után az [illegible]ényuralom évei tették lehetetlenné az [illegible]i március felidézését. A 67-es kiegye[illegible] már önmagában megalkuvás volt. — [illegible]a csoda, hogy március idusa kelle[illegible]en emlékeztető volt, amelyen minél [illegible]azabban, hidegebben igyekezett átes[illegible] hamis szabadelvüségben tetszelgő [illegible] 1919 március 15-ikét igen gyorsan [illegible]ette a fehér ellenforradalom, amely kö[illegible]ezetesen igyekezett meghamisitani a [illegible]adságharc jelentőségét.

[illegible]a, amikor a magyarságnak a Vörös [illegible]lsereg győzelmei folytán alkalma nyilt [illegible], hogy a szabadságszerető népek olda[illegible] résztvegyen a világ szabadságharcá[illegible], fel kell idéznünk az igazi márciust. [illegible]848 népünk életében nem üres hagyo[illegible]y, hanem intés és parancs. Figyelmez[illegible]: arra utal, hogy a mai napig sem [illegible]sitottuk meg azt a népi demokráciát, [illegible]elyért 48-ban elődeink harcoltak. Pa[illegible]csa pedig az, hogy ma is minden erőnk[illegible] vállalnunk kell népünk és minden nép [illegible]adságáért a harcot, mert csak ez ad [illegible]ot arra, hogy indokolt büszkeséggel [illegible]atkozhassunk a szabadságharcra.

[illegible]Március 15 kétségkivül nemzeti forra[illegible]om elinditója volt. Az évszázados Habs[illegible]g elnyomás ellen kelt fel a nép. De mé[illegible] bele volt ágyazva 1848 európai for[illegible]almi mozgalmaiba. A párisi februári [illegible]radalmat s a március 13-iki bécsi for[illegible]almat nyomon követte március 15. A [illegible]adságharc folyamán pedig nemcsak [illegible]külföld tekintette mélián a magyar né[illegible] a szabadságmozgalmak előharcosá[illegible], hanem a szabadságharcosokban élt [illegible]europai elhivatottság tudata. Nemcsak [illegible]tőfi énekelte meg a világszabadságot, [illegible]tarddal és tollal harcolva érte, életét is [illegible]áldozta, hanem a lapok is azt irták, [illegible]gy a magyar nép „most ama szabad[illegible]gyilkos reakció lesujtására készül, [illegible]ly egész Európa szabadságszelle[illegible]t a régi rabláncokba nyügözni törek[illegible]k". Amikor pedig a cárizmus a habs[illegible]rgi zsarnokság segitségére siet a ma[illegible]arság ellen, a magyar forradalmi kor[illegible]ány a világ közvéleménye előtt emel [illegible]ást a reakció beavatkozása ellen. Eu[illegible]pa népeihez intézett felhivásában mutat [illegible] szabaddságharcának minden népre ki[illegible]rjedő jelentőségére s vállalja, hogy [illegible]ni megvivandunk Európa szövetkezett [illegible]arnokának hadaival."

[illegible]A világszabadságért folytatott harcban [illegible]ló komoly, tudatos részvétel biztositott [illegible]kor nemcsak polgárjogot, hanem elis[illegible]erést és megbecsülést a magyar népnek [illegible] szabadságszerető népek sorában.

Mindezt felidézve, élesen mutatkozik [illegible]eg a magyar reakció, a magyar arisztok[illegible]cia s különösen Horthy 25 esztendős [illegible]almának népellenes bűne. A társadal[illegible]i kérdések megoldásának vétkes halога[illegible]sa, a német hódi'ási törekvések alázatos [illegible]szolgálása a szabadságszerető népek el[illegible]ni harcba sodorta a magyar népet a fa[illegible]szta, reakciós hatalmak oldalán.

[illegible]Horthyék gyászos politikája a magyar [illegible]épet állitotta a körülöttünk élő népek le[illegible]ázására irányuló német politika szolgá[illegible]tába. Önös osztályérdekeik, népellenes [illegible]olitikájuk lehetővé tette, a hitlerizmus [illegible]aroló politikájának érvényesülését. Pe[illegible]ig le kellett volna vonni a történelem ta[illegible]ulságát: Hitler ugyanazt tette, mint 48-[illegible]an az osztrák reakció. A kis népeket [illegible]gymás ellen játszotta ki nagyhatalmi cé[illegible]inak érdekében. Nyilvánvaló, hogy az [illegible]gyüttélő népek leigázására törekvő „szentistváni gondolat" olyan magyar imperializmus volt, amely végeredményben a magyar népet döntötte német rabszolgaságba. Nem szivleltük meg Kossuth tanitását. Pedig a mai idők mutatják meg, a napnál világosabban azt az igazságot, hogy a körülöttünk élő népek számunkra „sem külön-külön, sem együttvéve nem lehetnek veszélyesek, ha szabadok".

A német propaganda a pánszlávizmus rémképét is kihasználta arra, hogy a maga számára megnyergelje a magyar reakció uralomvágyát. Ma már nyilvánvaló, hogy a magyar nép a szláv népek hősi harcának s elsősorban a Szovjetszövetség népeinek köszönheti azt, hogy ma folytat-t hatja harcát a 48 óta meg nem valósitott népi jogainak eléréséért. 48 igazsága ma is él: népiségünket nem fenyegeti veszedelem a szabad szláv népek részéről. A pánszlávizmus csak akkor jelentett elnyomást, mikor egy reakciós cári politika imperializmusának ürügyéül szolgált.

Ma azonban a reakciós Oroszország helyett, a minden nép szabadságáért küzdő Szovjetszövetség a világpolitika legszámottevőbb tényezője. Ha még egyáltalában szükség volt ujabb bizonyitékra a reakció sanda gyanujával szemben, Sztalin tábornagynak Groza miniszterelnökhöz intézett távirata ismételten megerősitette azt, hogy a Szovietunió a népek jogainak teljes biztositásáért küzd.

„Minden lépésünkben elkéstünk" — mondotta Kossuth — s népünk ma is csak elkésve lépett a helyes utra. Csak egy kegyetlen nyilas uralom s egy létét végveszélybe döntő háboru után találta meg helyét a német fasizmus ellen küzdő népek oldalán. Annál határozottabban kell levonnunk a történelmi tanulságot. A külső és belső fasizmus elleni kemény harc háritja el fejünk felől a magyar reakció által felidézett veszedelmet. Szakitanunk kell azzal az ábránddal, hogy a Dunavölgyében népünk hivatott a „vezetőszerepre". Óvakodnunk kell attól a tévhittől, hogy 48 felidézése ,akkori vezetőszerepünk a népek szabadságharcában különleges jogokat biztosit számunkra.

A romániai magyar nép számára 48 végzetszerüen jelöli ki a román néppel való testvéri együttműködés utját. Mindkét népnek hasznositania kell az akkori viszonyokban rejlő tragikus történelmi tévedés tanulságát. Erre egy román államférfi mutatott rá a következőképpen: „A magyarok azt hitték ,hogy a szabadság nevében lehet a jogiól eltérni, a szlovákok és románok pedig azt hitték, hogy a Habsburg ház önkényuralmának zászlója alatt lehet a szabadságért harcolni". A román nép augusztus 23-ikán szakitott a fasizmus zászlójával s a Nemzeti Demokrata Arcvonalban megtalálta a magyar néppel való együttműködés utját. Ezen az uton következetesen haladva, a demokrácia győzelmével biztositunk mindkét nép számára azt a szabadságot, amely örökre kizárja bármely reakciós mesterkedésnek még a lehetőségét is.

Belső népi életünkben is hasznositanunk kell azonban 48 tanulságait. A szabadságharc nemzeti forradalom volt. Petőfi harcot hirdetett a magyar reakció ellen is. A Romániai Magyar Népi Szövetség ezt a hagyományt követi, amikor a népi egységet irta ki zászlójára, de megtagadja a közösséget a reakciós, fasiszta elemekkel, amelyeket meg akar és meg is fog semmisiteni.

A szabadságharc szociális forradalom is volt. Táncsics Mihály a parasztság felszabaditásának s földhözjuttatásának gondolatát képviselte. Akkor teljesitjük maradéktalanul 48 parancsát, ha népi életünk igazi fejlődését a társadalmi igazságosság megvalósításával biztositjuk.

Végüll jól jegyezzük meg, hogy március 15 tömegmozgalmat robbantott ki. A március ifjak megmozdulása eredménytelen lett volna, ha nem gyökerezik mélyen, a nép akaratában. A pesti nép nem csak március 15-én, hanem a szabadságharc nehezebb pillanataiban is tömegmozdulással állott ki eszméi mellett. A parasztság pedig sok helyen önként hozzáfogott a földosztáshoz — mint ma .

48 elbukott. A szövetkezett reakció térdrekényszeritette a hősiesen küzdő népet. Most folytatnunk kell a harcot s be kell fejeznünk a félbehagyott munkát: a fasizmus végleges megsemmisitésével kell a szabadság eszméjét valóra váltanunk.

Eszakerdély visszakapcsolásának kolozsvári ünnepségén

Románia demokrata kormánya hitet tett az együttélő népek teljes jogegyenlősége mellett

Az Uralkodó Kolozsváron

Visinszkij a Szovjetszövetség külügyi népbiztosának első helyettese is beszédet mondott a kolozsvári népgyülésen

Hatalmas tömeg ünnepelte Erdély népeinek kibékülését

Őfelsége I. Mihály király, Visinszkij, a Szovjetszövetség külügyi népbiztosának első helyettese, a kormány, Nikodem pátriárka és a helyi hatóságok vezetőinek jelenlétében, nagyszabásu ünnepségek keretében történt meg kedden Kolozsváron a román állami hatóságok beiktatása Eszakerdélyben.

Az Uralkodó és a magas vendégek pályaudvari fogadása után hálaadó istentisztelet volt az ortodox székesegyházban.

Az istentisztelet után ünnepi népgyülés volt a Főtéren ,ahol beláthatatlan tömeg sereglett egybe. A házak mindenütt ünnepi zászlódiszbe öltöztek. A román zászlók Nemzetek lobogói. Az emberrengetegben mellett mindenütt ott voltak a Szövetséges számos táblát emeltek a magasba. Ezeken a táblákon az Uralkodó, Sztalin tábornagy, Groza miniszterelnök, valamint a nagy szövetségesek vezetőinek arcképe volt látható. Más felirásos táblákon demokratikus jelszavak voltak olvashatók.

A magas vendégek egymás után foglaltak helyet a diszemelvényen. Az Uralkodó mellett az emelvényen Groza miniszterelnök, a másik oldalon pedig Visinskij helyettes külügyi népbiztos foglalt helyet.

Vescan Teofil üdvözlő beszéde

A népgyülést Vescan Teofil dr. egyetemi tanár nyitotta meg, aki Eszakerdély népe nevében és mint a Nemzeti Demokrata Arcvonal képviselője üdvözölte az Uralkodót, a román hadsereg legfőbb parancsnokát. Azt a meggyőződését juttatta kifejezésre, hogy az Uralkodó segitséget nyujt a szabad, demokratikus és független Románia megteremtésében.

Ezután Visinszkij szovjet külügyi népbiztoshelyettesnek tolmácsolta az eszakerdélyi nép üdvözletét. Hangoztatta ,hogy Sztalin tábornagynak, a szovjetkormány fejének és a Vörös Hadsereg főparancsnokának elhatározása, amellyel a román kormány kérésére hozzájárult a román állami közigazgatás visszaállitásához Eszakerdélyben, ujabb lendületet ad az ország demokratizálásáért folytatott küzdelemnek. Ugyanakkor megpecsételi Erdély népei között a békét. Az együttélő erdélyi népek szintén hálájukat fejezik ki a demokratikus uralom iránt, amely egyidejüleg biztositja a polgári lakosság és a Vörös Hadsereg érdekeit.

Ezután a miniszterelnökhöz és a jelenlévő tömeghez intézte szavait és kifejtette, hogy Románia a gazdasági fellendülés küszöbére lép. Meggyőződése, hogy rövidesen megjavulnak a közlekedési viszonyok, hazatérhetnek a román hadifoglyok és megvalósul a teljes jogegyenlőség az ország valamennyi együttélő nemzetisége között. Ugyanakkor a kormány mindent elkövet majd, hogy az ország beleilleszkedjék a demokratikus rendbe.

Beszédét Sztalin tábornagy, a Nemzeti Demokrata Arcvonal és a Groza kormány éltetésével fejezte be.

Jordáky Lajos magyarnyelvü üdvözlete

Ezután Jordáky Lajos, az eszakerdélyi Nemzeti Demokratikus Arcvonal társelnöke magyar nyelven tartott beszédet. Beszédében a következőket mondotta:

— Eszakerdély magyar és román munkássága nevében üdvözlöm az ország első férfiát és első demokratikus kormányát. Üdvözlöm a Szovjetszövetség és a Vörös Hadsereg üttlévő képviselőit, Visinszkij külügyi népbiztossal az élükön.

Egy sokat szenvedett országrész nevében beszélek, amely több ,mint két évszázad óta mindig a más eszköze volt. Két sokat szenvedett nép jött ide, amely csak öt hónap óta tudja, mit jelent a szabadság, mit jelent, ha minden nép a saját nyelvén beszélhet és mindenkinek egyformán joga és kötelessége résztvenni a közélet vezetésében. Meg vagyunk győződve, hogy az uj kormány uj történelmi

BIBLIOTECA UNIVERSITĂȚII DIN CLUJ

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

kor meginditását jelenti Románia életében. A kormány a mi kormányunk, melynek tagjai a demokrata jogokért küzdő magyar harcosokkal együtt ültek börtönben. Magyar polgártársak, meg lehettek győződve, hogy kormányunk és az Egyesült Nemzetek, élén a Szovjetszövetséggel és Sztalin tábornaggyal, őrködnek szabadságunk felett.

Éljen a nép jogaitt tiszteletben tartó király!

Éljen a demokrácia megvalósitásáért harcoló Groza-kormány!

Éljen a román-magyar egyenlőség!

Éljen a felszabaditó Vörös Hadsereg!

Jordáky beszéde után Groza Petru dr. miniszterelnök emelkedett szólásra. Hangoztatta, hogy a jelenlegi kormány a népakarat és az Uralkodó akarata találkozásának eredménye. A sors rendelése, hogy a népnek az akarata találkozzék a királyi akarattal és megpecsételje az igazi demokrácia utját. Ez a demokrácia magában foglalja az ugyanazon nép állampolgárai közötti szeretetet s azt az igyekezetet, hogy az együttélő nemzetiségek egymás kölcsönös megbecsülésére törekedjenek.

— Hozzá kell szoknotok ahhoz a gondolathoz, — folytatta a miniszterelnök — hogy ki kell irtanunk magunkból a gyülöletet, minek következtében annyi nép vérzik. Tegyétek lehetővé, hogy uj korszakot nyissunk az ország történetében, azt a korszakot, amelyről annyit álmodtunk és amelyért harcoltunk. Avassátok a holnapot az alkotó munka napjává, hogy a romok fölött felépithessük az egyéni, a családi és az együttes boldogság otthonát.

A történelem tanulmányozásával mindenki meggyőződhetik arról, — mondotta — hogy ezt a korszakot a nép kiérdemelte. Ki kell tépni azonban a sötét agyakból a bosszuállás gondolatát.

— Nem akarjuk — folytatta Groza dr. — hogy a román és magyar nép örökös ellenségeskedésben éljen. Békés együttélésben akarunk egymásra találni. Azt akarjuk, hogy a demokrata, szabad és független Románia, egyaránt gondviselő anyja legyen az ország vaalmennyi állampolgárának. Egy olyan demokratikus ország alapkövét fogjuk lerakni, amelyet semmi sem rombolhat többé le. Ellenkező esetben ujra bünhődnünk kell majd a multért.

Beszédét a Szovjetszövetség, a szabad és demokratikus Románia és I Mihály király éltetésével fejezte be.

A beszéd elhangzása után a tömeg perceken keresztül ütemesen kiáltotta az Uralkodó és Groza nevét.

Visinszkij a román kormány hármas kötelezettségéről

Ezután Visinszkij, a Szovjetszövetség külügyi népbiztosa emelkedett szólásra s üdvözölte a román népet és a román hadsereget Erdély visszacsatolásának megünneplése alkalmával. Elmondotta, hogy március 9-én a román kormány nevében Groza miniszterelnök és Tătărescu helyettes miniszterelnök és külügyminiszter azzal a kéréssel fordult Sztalin tábornagyhoz, hogy járuljon hozzá a román állami közigazgatás helyreállitásához Északerdélyben. E táviratban Groza miniszterelnök kijelentette, hogy a román kormány magára vállalja a következő kötelezettségeket: 1. Tiszteletben fogják tartani a nemzetiségek jogait. 2. Biztositják ezen a területen a rendet és nyugalmat. 3. Biztositják az intézmények zavartalan müködését a közös harc érdekében. Mindez március 8-án történt és a következő nap a Sztalin tábornagy vezetése alatt álló szovjetkormány azt válaszolta, hogy hajlandó teljesiteni a román kormány kérését.

Beszédét, amelyet nyomban leforditották román nyelvre, Románia és a Király éltetésével fejezte be.

*

Ezután kezdetét vettte a diszfelvonulás. A menet élén egy szovjet és egy román század haladt, majd a falusi küldöttségek oszlopai következtek. Északerdély minden részéből nemzeti ruhába öltözött nők és férfiak haladtak a sorban. A menetet az egyes vidékeket jelképező kocsik zárták be.

A menetben levő táblákon a szabadság és a demokrácia jelszavai diszelegtek.

Nem sokkal a felvonulás lezajlása után gyülekezni kezdtek a megyefőnökösség disztermében a meghivott vendégek. A szépen feldiszitett terem lassanként benépesedett. A fogadáson részt vettek az összes megyefőnökök és a polgármesterek, valamint a helyi hatóságok fejei is. A pártok és a társadalmi és szakmai egyesületek vezetői szintén meghivót kaptak erre az ünnepségre.

A miniszterek közül elsőnek Ralea Mihai müvészeti miniszter érkezett meg. Utána egymás után jelentek meg: Sănătescu tábornok, vezérkari főnök, Stănescu tábornok, belügyi alminiszter, Vlădescu-Răcoasa nemzetiségi miniszter, Bejan Petre ipari és kereskedelmi miniszter, Pătrăscanu igazságügyminiszter, Constantinescu-Iasi propagandaügyi miniszter, Burducea lelkész, kultuszminiszter, Petrescu Titel, a szociáldemokrata párt elnöke, Nicolau mérnök, társadalombiztosittási miniszter, Gheorghiu-Dej közlekedésügyi miniszter, Luca Vasile, a NDA főtitkára, Dombrovschi tábornok, a főváros főpolgármestere, Zăroni, földmüvelésügyi miniszter, dr. Safran főrabbi, Stria és Sencovici Alexandru az Általános Munkaszövetség képviselői és mások.

A fogadáson teljes számban megjelentek a külföldi és a belföldi sajtó képviselői is.

Mikor a teremben már csaknem minden meghivott vendég jelen volt, felsorakoznak a fényképészek, majd bejelentik az Uralkodó megérkezését, aki Groza miniszterelnök, Visinszkij külügyi helyettes népbiztos, valamint a szovjet és román főtisztek társaságában lépett a terembe.

Pogăceanu dr. kolozsvári megyefőnök a megye és Kolozsvár lakosságának nevében üdvözölte az Uralkodót. Kiemelte, hogy Északerdély visszakapcsolódása az országhoz az Uralkodó jelenlétében történik meg. Erdély a századok folyamán — folytatta — sok harc bölcsője volt. A bécsi döntés két részre szakitotta Erdély testét, de a vitéz Vörös Hadsereg és oldalán a román csapatok felszabaditották a hitlerista leigázás alól. Ezután kifejtette, hogy Északerdély a háboru szintere volt és ezért gazdasági és társadalmi szempontból egyaránt sokat szenvedett. Meggyőződése azonban, hogy mindent el fognak követni az ujjáépitése érdekében.

Üdvözölte Visinszkij szovjet külügyi népbiztos helyettest és a Groza kormányt. Beszédét az Uralkodó éltetésével fejezte be.

Ezután kezdetét vette a fogadás. Az Uralkodónak elsőnek Hossu püspököt, Sándor róm, kat. vikáriust, Józsa Béla ev. püspököt, dr. Vásárhelyi János ref. püspököt mutatták be. Majd a helyi szakszervezetek képviselői: Simonffy György és Berend Pál kerültek sorra, majd Pitu Iuliu, az Ekésfront elnöke, Goldberger Miklós a kommunista párt képviselője, Urzica, a szociáldemokrata párt elnöke, dr. Demeter János, a MNSZ képviselője, alpogármester, a helyi hatóságok fejei és a megyefőnökök.

Groza miniszterelnök:

Uj hazát kell felépitenünk mindenki számára

Groza miniszterelnök a következő beszédet mondotta:

Felség !Barátaim! Eljöttünk közétek és annak a kormánynak az üdvözletét hozzuk, mely iránt baráti érzelmekkel viseltettek s amelybe minden reménységteket helyeztétek. Nehéz feladatok várnak reánk. Mi azonban mindent el fogunk követni, hogy teljesitsük ezeket a feladatokat. Egyesitenünk kell valamennyiünknek egyéni és együttes erőfeszitését, hogy uj országot, uj hazát épitsünk fel mindenki számára — fajra, nemzetiségre és vallásra való tekintet nélkül.

A bécsi egyezmény sulyosan nehezedett mindnyájunkra. Végtelen kálváriát jártunk valamennyien. Az átkozott hitlerizmus egyformán érintett bennünket. Bizonyára ti is emlékeztek még, hogy e szerencsétlen egyezmény után, hogyan aknázták ki a két együttélő nép közötti ellenségeskedést ennek az országrésznek a rovására. Ez mind a román, mind a magyar nép számára csak szerencsétlenséget jelentett. Visszaemlékeztek ti is, hogy a parancsuralmak miként üldözték a másik nép fiait és hogyan tiporták el a másik nép nemzeti érzelmeit és életlehetőségeit. A magyar uralom a románokat nyomta el, a román pedig a magyarokat. Igy aztán végeérhetetlen versenyre került a sor s mindkét fél arra törekedett, hogy minél többet ártson a magyarnak. E politika folytán mindkét nép szenvedett. Ahelyett, hogy összebékitették volna a két népet, faji gyülölködést oltottak mind a magyar, mind a román népbe.

A sors azonban azt akarta, hogy ez másként történjék. Elérkezett a történelmi pillanat és a helyzet megváltozott. De ekkor, ahelyett, hogy megbékélés következett volna be, egy csomó fasiszta bosszut és visszafizetést hirdetett és cselekedett. Több mint hibát, bünténygt követtek el azok, akik nem értették meg az uj időket. A megbékélés helyett a hitlerizmus, a bosszuállás utját választották. Ezzel olyan hibát követtek el, amelyet nehéz volt helyrehozni. Az ugynevezett „történelmi pártok" azt a látszatot keltették, hogy őszintén demokraták és baráti érzelmekkel viseltetnek a Szovjetszövetség irányában. Valójában azonban visszaestek régi hibáikba. Nagy szerencséje volt ekkor az országnak, hogy Őfesége I. Mihály király meghallotta a népakarat szavát. Augusztus 23-ika után ismét szerencsés nap következett be Románia életében. Arra gondolok, hogy mi lett volna, ha ez nem igy történik, ha Őfelsége és a nép nem találkozott volna. Augusztus 23-ika után azonban bekövetkezett egy március 6-ika, amely megóvta Romániát azoktól a belső vivodásoktól, amelyek más országokban még mindig folynak.

Senkinek sem vagyunk ellensége. Csak szeretetet érzünk az ország valamennyi népe iránt. A keresztény felebaráti szeretet is azt mondja, hogy nyujtsunk baráti kezet egymásnak, hogy a magyar nép lelkileg is közeledjék felénk. Március 6-ika lehetővé tette, hogy Északerdély kérdésében a nagy Sztalinhoz folyamodjunk, aki példátlan hatalmas politikai és katonai erőt forrasztott egybe a fasiszta hidra megsemmisitésére. Március 6-ika felbátoritott, hogy előterjesszük a román állami közigazgatás Északerdélybe való helyreállitására vonatkozó kérésünket. Alig huszonnégy órával később megkaptuk Sztalin tábornagy válaszát, amely megengedte, hogy visszatérjünk Északerdélybe. E válaszban kiemelték, hogy biztositanunk kell minden állampolgár jogegyenlőségét nemzetiségre, fajra, vagy vallásra való tekintet nélkül. Biztositani fogjuk továbbá a rendet és a termelés folyamatosságát annak a háborunak az érdekében, amelyet a Vörös Hadsereg oldalán vivunk a hitlerizmus megsemmisitésére.

Maradéktalanul teljesitenünk kell vállalt kötelezettségünket. Ezt sohasem tudom eléggé a munkások, földmüvesek és értelmiségiek figyelmébe ajánlani. Ezt véssétek jól a szivetekbe és ezzel a gondolattal feküdjetek le és ébredjetek. Ki kell tépnünk magunkból a bosszuvágy és a gyülölet legkisebb maradványait is. Ezzel mindannyiunknak az élete könnyebb lesz. Igy épithetjük fel azt a szép országot, amelyben minden nép egyenlő jogokkal rendelkezik közmüvelődési, gazdasági és minden más téren. A román állam tekintélyét egyáltalán nem csorbitja, ha az egyetem épületén ott függ majd a tábla: „Román és magyar tagozat". Sőt az idegenek tisztelettel fognak megállni a felirat előtt. Nem csökkentené az sem a román állam tekintélyét, ha a magyarok magyar nyelven fognak felszólalni és nemzeti viseletüket öltik fel. Békés vetélkedésnek kell kifejlődnie a két nép között, amelyből csak jó származhat az országra és a két együttélő népre. Az emberek közötti jogegyenlőség azon[...] hogy keresztényi és emberséges elv, telesség is, amely Északerdély vissza[...]tolásának feltételei között szerepel. E[...] a kéréssel fordulok hozzátok, mielőtt [...]szatérnénk a fővárosba, hogy munká[...]lássunk. Mély visszhangot váltott ki [...]nünk mindkét nép öröme s az a felem[...] kép, amely szemünk elé tárult, örökre levésődött a szivünkbe. Épitsünk fel [...] boldog hazát az ország valamennyi fiá[...] a számára nemzetiségre, és vallásra [...] tekintet nélkül.

A miniszterelnök ezután meleg sza[...]kal üdvözölte a Szovjetszövetséget [...] szövetségeseket. Külön köszönetét fej[...]ki Visinszkijnek, a Szovjetszövetség [...]ügyi népbiztosa első helyettesének munkatársainak. Azt az óhaját juttatt[...] fejezésre, hogy a Vörös Hadsereg é[...] oldalán küzdő Román Hadsereg m[...] győzedelmesen fejezze be ezt a hábo[...] amelyet nem a szövetségesek akartak[...] ők fogják megnyerni.

A fogadás után az Uralkodó eltávo[...] a teremből és visszautazott a fővár[...]

A kormány tagjai a délután folya[...] minisztertanácsra ültek össze a Diák[...]ban, ahol megvitatták a legsürgősebb [...]délyi kérdéseket.

Hatalmas népgyül[...] Brassóban

(Brassó) A Nemzeti Demokrata Ar[...]nal kedden rendezte nagyszabásu nem[...] ünnepét a brassói Szabadságtéren. A [...] óra után felvonuló tömegek befogad[...]ra a hatalmas brassói piactér szüknek[...]zonyult.

A tömeg feliratos táblák alatt, zen[...]rokkal az élén példás fegyelemben [...]nult fel az ünnepi gyülés szinhelyére.

Mladin megnyitó beszéde után C[...]nacu a NDA részéről szólalt fel. Lend[...]tes beszédben ismertette az esemé[...]ket, majd a Romániában együttélő [...]pek közötti testvériség megvalósitás[...] beszélt, amely itt nálunk a demok[...] fontos alapkövét kell képezze.

A szociáldemokrata párt részéről [...] intézett beszédet az egybegyültekhez. [...] ünnepeljük a román nép legnagyobb [...]nepét — mondotta. El kell tünnie [...] a Budapestről, mind a Bucurestiből [...] nyitott gyülölet politikájának. H[...] Closca és Crisan nem a magyar nép [...] harcoltak, hanem a magyar és román [...] közös elnyomói ellen. A mai ünnep [...] csak Erdély egyesülésének ünnepe, [...] nem az itt együttélő népek megbékél[...]nek is.

A Nemzeti Demokrata Arcvonal rész[...] felszólaló Baciu nagy tetszéssel foga[...] beszédében vázolja a Groza kormány [...]vékenységét. Az ország uj, demokrata [...]mánya — ugymond — egy pillanat[...] sem késik a kormány programmjána[...] gyakorlatba való átültetésével, Az e[...]mények máris jelentkeznek, Most, h[...] az ország élén a földmüvesek, mu[...]sok és értelmiségiek képviselői álla[...] nyerte vissza Románia igazi függetle[...]gét. Közel hét hónap kellett elteljen, [...] az ország megnyerhette a szövetsége[...] de különösképpen a Szovjetszövetség [...]zalmát. De ahhoz, hogy megnyerjü[...] szövetségesek bizalmát, egy Groza-[...]mánynak kellett jönnnie. (Hatalmas él[...]zés). Az előző kormányok gyilkos[...] küldtek az ártatlan nép nyakára. A je[...]legi kormány — a nép igazi kormá[...] gyógyitani fogja a nép sebeit. Elsz[...] akarat füti az ország minden becsülete[...] dolgozó emberét, hogy a termelés fo[...]zásával siettesse a győzelem óráját, [...] elszánt akarattal azonnal lesujt majd [...] ahol a reakció, a nemzetiségi gyül[...] még egyszer fel meri ütni a fejét. N[...] kerülik el sorsukat az Északerdélyben [...]rázdálkodó gyilkosok, de leszámolnak [...] horthysta elemekkel is. A Groza korm[...] nem pártkormány, hanem a nép korm[...]nya. Beszéde végén élteti a királyt.

Ezután felolvassák a gyülés Groza [...]niszterelnökhöz intézett táviratát, mely[...] ünnepélyes igéretet tesznek, hogy a k[...]mányt minden akadályt legyőzve tá[...]gatják.

Végezetül Gruian Lenuta munkásnő [...] román népdalt énekel a hangsz[...] előtt, melyet a tömeg megismételtet[...] A téren levő több zenekar ezután tá[...]zenét szolgáltatott, melynek hangjaira [...] tömeg román és magyar nemzeti tánc[...]ba kezdett.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Orosz segitség Rákóczi szabadságharcában

A Vörös Hadsereg magyarnyelvü ujságja, a Magyarországon megjelenő „Uj Szó", érdekes történelmi cikket közöl a moszkvai emigrációból hazatért Illés Béla tollából. A cikk szerzőjét „Ég a Tisza" cimü, az 1919-es magyar néphadsereg harcait méltató regénye óta ismeri a magyar közönség. Jelenleg Malinovszki tábornagy hadseregének őrnagya s az „Uj Szó" szerkesztője. Cikkét teljes egészében közöljük.

A hivatalos magyar történelemirás következetesen hallgatott arról, hogy Rákóczi Ferenc állandó kapcsolatban állott Nagy Péter orosz cárral és arról, hogy az oroszok rendszeresen támogatták Rákóczit tüzérséggel, tisztekkel, söt időnként pénzzel is. Érthető, hogy a Habsburg-imperializmust kiszolgáló magyar történelemirók elhallgatták azt, hogy Nagy Péter támogatta a magyar szabadságmozgalmat, de annál indokoltabb lett volna, hogy az oroszok és Rákóczi viszonyát teljességében feltárják azok a történelemirók, akik meg akarták védeni a magyar népet attól, hogy a német zsoldosává, majd a német áldozatává váljék.

E cikk az egykoru okmányok csak egy töredékének alapján készült. Rákóczi Nagy Péterhez irott levelei nyomán és Morozov Jegor orosz tüzértiszt töredékében hátramaradt naplójegyzetei alapján.

Rákóczi legelső levelét Nagy Péterhez 1703-ban irta, közvetlenül Wiener-Neustadtból történt menekülése után. A levélben bemutatkozik Nagy Péternek és tájékoztatja őt arról, hogy a „Nemes Magyar Királyság összes népei" készek fegyvert fogni a népek szabadságának főellensége, a német császár ellen. Segitséget kért Pétertől: pénzt, fegyvert, tiszteket. Kifejti, hogy az a veszedelem, amely Magyarországot végpusztulással fenyegeti, Magyarország pusztulása után veszedelmet fog jelenteni Keleteurópa többi népeire is, mert „a németnek kiapadhatatlan étvágya van". Rákóczi véleménye szerint az orosz és magyar népnek közös érdeke megtörni a németek kelet felé iránytuló hóditási terveit.

Rákóczi második levelében (s minden egyes továbbiban) köszönetet mond a kapott segitségért, udvariasan céloz arra, hogy a segitség értékes ugyan, de nem elégséges s ujabb támogatást kér. Ismét pénzt, fegyvert (főleg tüzérséget) és képzett tiszteket. Egy 1706-ban irott levele ismét részletes politikai programot ad. Keleteurópa népeinek összefogását sürgeti és kifejti, hogy Magyarország hivatott arra, hogy nyugati előőrse legyen a szabadságukat a német hóditók ellen védő keleteurópai népeknek.

Mint ismeretes, Rákóczi Wiener-Neustadtból való menekülése után nemcsak Nagy Péterhez fordult, hanem a lengyel királyhoz is. A lengyel király mindent megigért neki. Rákóczi ugy tudta, hogy Krakkóban hatalmas pénzösszeg és nagy lengyel hadsereg várja. Krakkóba érkezvén, kiderült, hogy a király igérete igéret maradt. Rákóczit se lengyel pénz, se lengyel katona nem várta Krakkóban. Ellenben ott volt 7000 arany, amit Nagy Péter küldött Rákóczinak és 46 orosz tüzértiszt, akik azért utaztak Krakkóba, hogy Rákóczit elkisérjék Magyarországra. Rákóczi ekkor már hirt kapott arról, hogy a Kárpátoktól délre megkezdődött a szabadságharc és a remélt nagy hadsereg helyett 46 orosz tiszttel kellett indulnia Magyarország felé. A Kárpátokon égő pásztortüzek jelezték az utat. A nép várta Rákóczit.

De nemcsak a magyar nép tudta, hogy Rákóczi jön. Tudták azt a németek is. Rákóczi a Kárpátokon átkelve, az első éjszakát Verecke és Volóc között, az ugynevezett „Vörös Kocsmában" töltötte. A korcsmát az éjszaka folyamán körülfogta a vasas német. Negyvenhat tüzére volt Rákóczinak — ágyuk nélkül. A 46 tüzér keményen védekezett és a 46 orosz tüzér mind egy szálig elesett — a magyar szabadság védelmében !Rákóczinak sikerült kimenekülnie az erdőbe. Órákon át bolyongott uttalan-utakon, aztán — fogságba esett. Négy mezitlábas, fejszével, vasvillával felfegyverkezett paraszt fogta el. A parasztok ruszmyákul (ukránul) beszéltek. Rákóczi nem értette őket.

A fogoly Rákóczit egy tisztásra vitték, ahol ezerszám foglalatoskodtak mezitlábas harcosok. Egy nagybajuszu, bocskoros vitéz, hatalmas rezes fringiával az oldalán, hallgatta ki a fogoly Rákóczit. Rákóczi a hozzá intézett kérdésekre nem válaszolt, de végül is kitört:

— Rablókkal nem tárgyalok!

— És minket rablóknak tartasz, fiatalur? Hát tudd meg kivel beszélsz! Én Esze Tamás vagyok, Rákóczi Ferenc tábornoka.

— Én pedig Rákóczi Ferenc vagyok! — felelte a fogoly.

És a fejedelem unokája megölelte és megcsókolta a jobbágyok fiát.

Morozov Jegor orosz tüzértiszt drámai erővel irja le a jelenetet.

Egy Leningrádban lévő kimutatásból megállapitható, hogy Nagy Péter 1703 és 1710 között tizenkilencizben küldött tüzértiszteket Rákóczinak és kétizben ágyukat.

280 kilométeres a szovjetarcvonal a Balti tengerparton

(London.) Német hirforrásokból arra lehet következtetni, hogy a keleti arcvonal egész hosszában a harcok egyre hevesebbekké válnak. Nagy támadásokra lehet számitani a Vörös Hadsereg részéről.

A szovjetjelentések nem beszélnek a készülő hadieseményekről. Közlik azonban, hogy Gdynia, a Balti-tengeri kikötő és Danzig között mindenütt elvágták az összeköttetést.

A szovjetcsapatok most közel 280 kilométeres arcvonallal rendelkeznek a Balti-tenger partján.

A németek az Oderától nyugatra ujabb harcikocsiezredeket vetettek harcba. A Danzig körüli harcok során elesett Dirschau és Neustadt, valamint 100 helység. Ezekben a harcokban a szovjetcsapatok 34 tankot és 15 vonatszerelvényt zsákmányoltak.

Bombazápor alatt Németország

(London.) A szövetséges légihaderő a tegnapi nap folyamán ismét hevesen támadta Németország valamennyi hadifontosságu célpontját. Többek között a Balti tenger támaszpontjai ellen hajtottak végre erős támadásokat. Ugyancsak tegnap 5000 tonna bombarakományt zuditottak Dortmund városára. A légitámadást 1100 brit bombavető hajtotta végre, csehszlovák és lengyel kötelékekkel együtt. Hétszáz repülőgép a Majna-menti Frankfurtot és a Ruhr-vidéket bombázta. A többi vidékeken végrehajtott légitámadások során 2100 szövetséges gépből 1 bombavető és 3 vadászgép pusztult el. Brit „Mosquito" bombázók az éjszaka ismét támadták Berlint. A német fővárost 3 hét óta minden éjjel érte légitámadás. Olaszországi repülőterekről felszálló szövetséges repülők ausztriai célpontokat bombáztak, különösen a Bécs környéki olajtelepeket. A Brenner vasutvonalat ismét légitámadás érte. Ezen a vasutvonalon tegnap teljesen leállta z átmenő forgalom.

Vasárnap légitámadás érte Danzigot, Gdyniát és Königsberget.

16 nap — 80 ezer fogoly

(London.) A nyugati fronton ismét kiszélesitették a rajnai remageni hidfőállást. A hidfőállástól keletre a szövetségesek ujabb tért nyertek. Az ellenség erősen védekezett, de ennek ellenére mégis elvesztett néhány fontos magaslatot.

A brit és kanadai frontszakasz tudósitói szerint, mindkét fél arra használja fel a napok óta beállott szélcsendet, hogy előkészüljön az ujabb összecsapásra.

A moseli hidfőnél a 3. amerikai hadsereg erősen tartja állásait és a folyó tulsó partjára szoritotta vissza a németeket. Trier körzetében a németek ellentámadással némi térnyereségre tettek szert. Az arcvonal déli részéről erős ágyutüzet jelentenek.

Vasárnap a szövetségesek 4980 hadifoglyot ejtettek. A 16 nap óta tartó ruhri offenziva alatt 80.000 német esett szövetséges hadifogságba, mig a nyugati hadszintéren ebben az évben elfogott németek száma 185.000.

(London.) James Greig tegnap benyujtotta az alsóházban a hadsereg költségvetését. Beszédében rámutatott a szövetséges seregek példás magatartására és győzelmet jelentő harcikészségükre.

Az angol légiforgalom programmja

(London.) Az angol kormány tegnap fehér könyvet adott ki, amely a légiforgalmi programmról szól. Ennek végrehajtása céljából három légiforgalmi társaságot alapitottak., Az első légiforgalmi társaság feladata a légiforgalom megszervezése angolországi területek fölött, valamint Anglia, Argentina és az Egyesült Államok között. A második légiforgalmi társaság az Európa és Anglia közötti légi közlekedést szervezi meg, a harmadik pedig Kinával és a Távolkelettel tart majd fenn rendszeres repülőforgalmat. A légiforgalmi társaságok munkája egymástól független, csak a gépjavitásokat és pilótakiképzéseket tárgyalják meg együtt.

Meddig uraskodik még Szederjesen a német-magyar-román-belga nemzetiségü Normann gróf?

A gróf pályafutása Killinger és Antonescu csillagzata alatt

(Szederjes) Előző cikkünkben már foglalkoztunk a szederjesi demokrata szervezkedés grófi ellenségeivel, gróf Normann Lajossal és gróf Normann Reginalddal. Kimutattuk azt is, hogy mikor a demokrata magyar szervezet rendezvényének elgáncsolásáról volt szó, milyen szépen együttmüködtek a reakciós hatóságok a német-magyar gróffal.

De hát ki és mi ez a grófi társaság, amely a szederjesi demokrata szervezkedést igyekszik elgáncsolni? Érdemes kissé részletesen lepergetni pályafutásuk filmjét.

*

Hogy milyen nemzetiségüek gróf Normannék, azt pontosan tudni nem lehet. Gróf Normann Reginald volt már román, magyar, német és belga. Ma rendszerint a román és belga nemzetiséget vallja. Névjegye három féle van: Graf von... Conte de.. és Gróf Normann. Az 1942-es népszámlálásnál németnek vallotta magát. A hitlerizmus virágzása idején mindketten beléptek a romániai hitlerista német szervezetbe. A bevásárlásoknál óriási hasznát látták ennek.

1918 juliusában a székelyudvarhelyi büntető biróságnak akadt egy kis dolga velük. A grófék ugyanis 1917-ben egy sereg cigányt telepitettek le Szederjesre, jótállási bizonyitványt állitva ki számukra. Az összefüggés kiderült az itéletből, amelyet a fentemlitett biróság B. 358/55/1918 szám alatt hozva a tolvaj cigányok és orgazdáik, a két gróf Normann ügyében. A törvényszék Reginaldot egy évi börtönre és 5 évi jogvesztésre, Lajost 6 hónapra és 5 évi jogvesztésre itélte orgazdaságért. A grófék felebbeztek s mielőtt a tábla itélkezett volna, bekövetkezett az impériumváltozás és egy közkegyelmi rendelet megmentette őket a börtöntől.

A grófék sokszor emlegetik, hogy valamikor 405 holdas birtokuk volt. A birtok eluszott az adósságokon, de a volt urbéres szederjesi népnek, az egykori jobbágyoknak, akik évszázadok óta dolgoznak ezeken a földeken, szinte semmi földhöz sem juthattak mindmáig. A falu 80 százalékának nincs még 3 hold földje sem átlagban. Más községek lakóinak adták el a földet.

Az impériumváltozás után nem is ment valami jól a sora a levitézlett mágnás családnak. Reginald gróf Bucurestiben keresett megélhetést, volt miniszteri napidijas, telefontársasági tisztviselő és igy tovább. Napja voltaképpen a romániai hitlerista parancsuralommal együtt ragyogott fel. Hallatlan befolyásu „kijáróvá" fejlődött, akinek összeköttetései a legmagasabb fasiszta belföldi, söt külföldi körökig nyultak fel — egészen Horia Sima légionárusvezérig, Killingerig a véreskezü hitlerista követig. A közelben és távolban székelő hatóságokkal való összeköttetések voltak az alapjai a Normann grófék uj kiskirályságának. A légionárusok bukása után pedig Antonescuhoz és a fasiszta magyar követséghez találta meg az összeköttetést. Számtalan kijárási ügye során sürün járt Bucurestiben, hogy személyesen „intézkedjék" magas összeköttetéseinél.

Például, az 1940 év őszén több legény átszökött Magyarországra a katonáskodás elől. Mikor vissza akartak térni, Reginald gróf vállalta, hogy ő mint „nagybirtokos" kisegiti őket a bajból. Irást szerez Bucurestiből, hogy az ő munkásai voltak, akik az impériumváltozás folytán ott tul rekedtek. Különböző kijárási dijakat szedett fel s ki is járta a megigért engedélyt. Hanem azért az illetők mégis a hadbiróság elé kerültek, amely megbüntette őket.

1944 február és március havában a magyar vasuti munkások felmentését a kormány visszavonta. Reginald vállalta az „elintézést" egy csomó munkásnak, fejenként 20 ezer lejért, 10 ezer lei előleggel. Az ügyet nem intézte el s azóta huzakodik az emberekkel a pénz visszaadásáért. Egyeseknek 1945 elején visszaadott 300 lejt fejenként, a többiekkel szemben azt hangoztatja, hogy legfeljebb egy részét adhatja vissza az előlegnek, mert költségei voltak.

A hitlerista parancsuralom módot nyujtott neki, hogy a zsidóktól is tetemes pénzeket szedjen el. Egyiktől utlevélügyben keresett 150 ezer lejt — hogy csak egyet emlitsünk.

Igy tollasodott meg a kikutathatatlan nemzetiségü gróf. Egyszeriben 5 tehénre, 10 kocadisznóra, 3 vagon kukoricára szép ruhatárra s egyéb javakra tett szert. Nem azzal a verejtékes munkával, amivel becsületes emberek végigkinlódták a háborut, hanem kijárásokkal és mindenféle kétesliütterü üzlettel és mesterkedéssel, amelyeket mind nem tartunk érdemesnek itt felsorolni.

Azután szerzett még egyéb javakat és elkezdett dobálózni a könnyen szerzett pénzzel.

Mikor azonban sürü perlekedéseinél vagyontalansági bizonyitványra volt szüksége, mindig szert tudott tenni rá.

Hogy sem az első, sem a második világháboruban nem vitte vágóhidra a bőrét, az csak természetes. Az is magától értetődő, hogy hatósági összeköttetései révén bosszuval tudott fenyegetőzni — és nem alaptalanul — ha valaki utjában állt. Még 1943-ban panaszkodott egy román tanitó, hogy neki nem adták meg a zárórameghosszabbitást egy estélyre. Kénytelen volt Reginald grófhoz fordulni, aki pénzért meg is szerezte az engedélyt. Feljelentést is tett ellene, de az ügy „elaludt".

*

Nem véletlen, hogy a fasiszta parancsuralomban igy kivirított az olyan existencia, mint a Reginald grófé. Felette természetes az is, hogy az éledő demokrácia légkörét veszélyesnek találja kiskirályságára és üzleteire nézve. Igy kerül a gróf ur szembe a demokratikus szervezkedéssel, ezért kiabál rá kigyót-békát, ezért sugbug, tesz-vesz a kulisszák mögött, hogy még egy nemes célzatu táncmulatságot is elgáncsoljon.

És akadtak reakciós hivatali közegek, akiknek megfelel a vele való barátkozás — csak a demokrata szervezetek emberei nem állhatják.

A falu népe azonban régen tisztában van gróf urékkal és megalkotta véleményét, hogy a világ nagy változása után ennek az időszerütlen kiskirályságnak is vége kell szakadjon.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

HIREK

Népi Egység
POLITIKAI NAPILAP
Szerkesztőség: Str. Arcintarilor (Otvös-u.) 16, Tel. 17-53
Kiadóhivatal: Piata Gh. Enescu (Rózsatér) 2, Tel. 22-69

Előfizetési díjak csak postai kézbesítéssel:
Egy hónapra 500 lej. Vállalatok, intézmények és hatóságok részére évi 20.000 lej
Havi előfizetéseket csak olyan helységekből fogadunk el, ahol nincs helyi bizományosunk.

Naptár:

Csütörtök, 1945. március 15. A nap 6 óra 14 perckor kel és 6 óra 6 perckor nyugszik. Kat.: Longin hv. Prot.: Kristóf. Ort.: Agapie.

Mozgók müsora:

Aro: Névtelen levelek. **Astra:** Nem vagyunk egyedül. **Capitol:** A zöld pokol. **Corso:** Villa Viva. **Lumina:** A sötétség angyala. **Redut:** A cirkusz.

Szolgálatos gyógyszertárak

Szerdán: A „Fehér templomhoz", Picu Viorica, Kolostor-utca 20.
Csütörtökön: „Szentgyörgyhöz", Schuster, Kapu-utca 56.

Táncsics Mihály

Táncsics Mihály a magyar munkásmozgalom első igazi képviselője. Jobbágysorban született 1799-ben és maga is teljesitett robotot. Amikor egyszer megbotozták, elszökött, takácsságot tanult, majd tanitásra adta magát. Bejárta Nyugateurópát és megismerkedett a francia szocializmussal.

A nép érdekében irt cikkei miatt, amelyeket a hatóságok lázitó iratoknak minősitettek, menekülnie kellett, de elfogták és 1846-ban bebörtönözték. A március 15-i forradalom során a lelkes pesthodai nép a politikai foglyok kiszabaditását követeli. A helytartótanács enged a nyomásnak és a szabadság szelétől megittasult polgárok Táncsicson kivül a román Murgu előtt is megnyitják a börtön kapuit.

Táncsics kiszabadulása után Munkások Ujsága cimen hetilapot szerkesztett a falusi dolgozók számára, de az ipari munkások ügyével is törődött. Világos után, az önkényuralom sötét napjaiban, regényes bujdosása közepette irta meg szocialista szellemü könyvei: Mi a tulajdon? Kik a vörös republikánusok és mit akarnak? Mi a szocializmus és mi a kommunizmus?

Rejtekéből az 1857-ben kihirdetett közkegyelem csalogatta elő. A szabadságát azonban csak rövid ideig élvezhette. Valami mondvacsinált okból ujra börtönbe zárták, ahonnan félig vakon került ki 1867-ben. Megint tevékeny részt vállal a munkásmozgalmakban, sőt egy izben Orosházán képviselőnek is választják. Nagy nyomoruságban halt meg 1884-ben.

Egész sereg röpiratot és tankönyvet irt. Könyvei közül maradandó értékü önéletrajza, amely az egyetlen hü leirása annak, hogyan nőtt fel a mult század derekán egy magyar jobbágyfiu. Erkölcsi tekintetben kevés hozzáfogható ember élt. Az igaz ügyért megalkuvás nélkül küzdött, vagyonát, szabadságát, családi érdekeit feláldozta, és még az életét is kockára tette.

— A MNSZ központi bizottsága ezuton mond köszönetet és egyben nyugtázza a sajtóalapra beküldött alábbi összegeket: A nagyszebeni MNSZ női csoportja 50.000 lej. A nagyszebeni MNSZ szervezetének választmánya 30.000 lej. A nagyszebeni MNSZ tagjai gyüjtésének eredménye 40.000 lej, összesen Nagyszebenből 120 000 lej. Kónya József Brassó 10 000 lej.

— Ötven éves a röntgengép. A würzburgi fizikai intézetben 1895-ben fedezte fel Röntgen a róla elnevezett sugarakat. Ez a találmány tette láthatóvá a test belső részeinek munkáját, csont töréseket, idegen anyagokat a testben, magzatot az anyaméhben, stb. Elképzelhetetlen lépéssel vitte előre az orvostudományt Röntgen találmánya, amely ma nélkülözhetetlen segédeszköze minden korszerü orvosnak.

LEGUJABB ESEMÉNYEK

Nagy személyi változások az egész állami életben

(Bucuresti.) Az uj kormány az egész állami szervezetben nagy változtatásokba kezd. A kormány munkájában mindenesetre a gazdasági kérdések állanak előtérben.

Igy Ionescu bányaügyi miniszter Törökországból hazatérve kijelentette, hogy a román-török kereskedelmi tárgyalások igen előnyös módon folytak le. Rövidesen megérkeznek az egyezményben előirt első árukészletek.

A bérek és árak tanulmányozására kiküldött bizottság hétfői ülésén az Országos Munkástanácsnak a béremelésre vonatkozó kérését tanulmányozta. A bizottság elhatározta, hogy részletes számitásokat végez a kérdés elintézése érdekében.

Hivatalos közlés szerint a Román Nemzeti Bank kormányzójává Tătăranu Costelt nevezték ki.

Egyebekben valamennyi minisztérium hatáskörében jelentős személyi változások készülnek. A hadügyminisztérium közleményt hozott nyilvánosságra, amely szerint a tényleges szolgálatban levő tábornokok, ezredesek és tisztek a háboru idején is benyujthatják lemondásukat.

Pătrăscanu igazságügyminiszter a napokban nagy változtatásokat eszközöl a birói karban.

Fővárosi lapok a nemzeti-parasztpárt volt földmüves-gárdáinak nyilatkozatát közlik. A gárdák kijelentik, hogy nem azonositják magukat a pártvezetőséggel és Iuliu Maniuval, aki az ország kárára a reakciót és a fasisztabarát elemeket támogatja.

Felmentették állásától Ciurea brassói rendőrfőnököt

A belügyminisztérium ma reggel érkezett táviratí rendelkezése értelmében felmentették állásától Ciurea Ionel brassói rendőrfőnököt. Az uj rendőrfőnök személyét idejében közöljük.

— Földrengés Brassóban. Hétfőn, március 12-én este hét perccel 11 óra előtt erős földlökéseket éreztek Brassóban A földrengés iránya megegyezett az 1940 november 11-i nagy romániai földrengés irányával és az elő- és utórezgésekkel együtt mintegy 20 másodpercig tartott. Károkról nem érkeztek jelentések.

— A Magyar Népi Szövetség csernátfalusi tagozata a „Hazafiak Szövetsége" helybeli szervezetével karöltve müsoros estélyt rendezett, melynek tiszta jövedelmét, 28.500 lejt, valamint a MNSz. csernátfalusi női szervezetének 5 ezer lejes adományát a szovjet és román sebesültek részére juttatták el a „Hazafias Védelem" utján.

— Állást kapha tnak. A Brassóban, Jorga-sor 24. szám alatt székelő elhelyező hivatal a következő iparosoknak nyujt elhelyezkedési lehetőséget: 1 pék, 1 szakácsnő, 20 háztartásbeli alkalmazott, 6 timár, 4 cipész, 1 felsőrészkészitő, 2 gépkocsifestő, 1 mozdonyvezető, 3 lakatos, 1 fütő, 1 villanyszerelő magasfeszültségü üzemhez, 1 molnár, 2 vaskereskedőségéd, 1 házaspár tanoncotthonba, 1 szolga vasüzletbe. Az elhelyező hivatal kéri a brassói vállalatokat, hogy alkalmazottaikat a hivatal utján szerződtessék.

— Terjed a kiütéses tifusz Bukarestben. A kiütéses tifuszban megbetegedettek száma az utóbbi időben 500-ra emelkedett Bukarestben. Egészségügyi szakértők véleménye szerint, amennyiben nem történnek idejekorán alkalmazott erélyes rendszabályok, attól lehet tartani, hogy az időjárás felmelegedésével a járvány még jobban terjed.

„Kitisztogatták" a brassói telefonigazgatót

A brassói telefontársaság szakszervezetbe tömörült alkalmazottai erélyes kézzel láttak hozzá az intézmény megtisztításához a közismert vasgárdista vezetőktől.

Kedd reggel a hivatalába siető Titei Ion igazgatót a telefontársaság tisztviselői eltávolitották helyéről. Tudomására hozták, hogy többé semmi szin alatt sem veszik vissza állásába.

Titei igazgató az 1941-es vasgárdista felkelés alkalmával nyiltan a felkelőkhöz állott. Később készséges kiszolgálója volt mind az Antonescu uralomnak, mind a Gestaponak. Alantasaival embertelenül bánt. Az alkalmazottak az eltávolitott igazgató utódjául egyelőre Mărculescu felügyelőt jelölték ki.

A MNSz hirei

A MNSz. brassó-bolonyai kerületi irodája a Derestye-uti református elemi iskolába költözött. A bolonyai tagok ott tartják minden hét csütörtökén heti értekezletüket délután 6 órai kezdettel. A tagdijak befizetését is ugyanott lehet eszközölni.

*

A MNSz. brassói szervezetének belvárosi és bolgárszegi csoportja március 16-án, pénteken a szervezet Prezan utcai székházában délután fél 6 órai kezdettel gyülést tart. Ezuton kérik a tagok pontos megjelenését.

*

A MNSz. brassói szervezete ezuton mond köszönetet a Scherg-gyár munkásságának a szervezethez eljuttatott pénz és természetbeni adományaiért.

*

Hétfőn, e hó 12-én a MNSz. brassói tagozata jól sikerült kulturestélyt rendezett a szervezeti székházban. A müsor első darabja Leiter tárogatószáma volt. Utána Szabó Gizella 3 énekszáma következett, majd az ifjusági énekkar adta elő Petőfi Sándor „Kis lak áll a nagy Duna mentében" cimü müvét. Incze József humoros felolvasása következett, majd Kelemen Emilia szavalta el Petőfi halhatatlan versét: Szeptember végén. Incze József Petőfi Sándor életéről tartott gondosan kidolgozott előadást. A gazdag müsort Leiter tárogatószáma fejezte be.

A brassói ifjuság igen szép számban jelent meg a Petőfi-emlékesten és lelkes tapssal jutalmazta a szinvonalas számokat, amelyek az ifjusági tagozat lelkes és szorgalmas munkájáról tettek tanuságot.

*

A MNSz. brassói ifjusági csoportja csütörtökön, e hó 15-én este 6 órakor gyülést tart a szervezeti székházban.

Szakszervezeti hirek

A brassói és brassómegyei hentesek és mészárosok gyülést tartottak a kisiparosok str. Mitropoliful Filitti 5 szám alatti szakszervezeti székházában. A gyülés célja a hentes és mészáros mesterek szakszervezetének megalakitása volt.

Az egybegyülteket Cotora és Jakab János üdvözölték az egyesült szakszervezetek részéről, akik rámutattak a szakszervezetbe való tömörülés feltétlen szükségességére és előnyeire a kisiparosok érdekvédelme szempontjából.

A gyülésen a következő szervező bizottságot választották meg: Columban Traian, Susoaica Gheorghe, Todoran Gheorghe, Kónya József, Treschnak Martin, Halmágyi György, Sebestyén Vilmos, Rákosi Mózes, Schlézinger Lajos, Nagy József, Szakács Sándor, Molnár Károly, Béres István, Jancsó Lajos és Radu Anton.

Uj, vagy használt
Irógépet
keresünk sürgősen megvételre
Ajánlatokat a „Népi Egység" szerkesztőségébe kérünk: Str. Arcintarilor 16. II. d. u. 3—6. Telef. 17-53.

Apróhirdetések

Legkisebb apróhirdetés tiz szóig 250 lej minden további szó 25 lej.

Ingatlan, bérlet

Házat, telket Landau közvetitő irodája utján adjon és vegyen. Brassó, Vasut-utca 25. (590)

Irodahelyiségnek keresünk a belvárosban 2—3 szobás lakást különbejárattal. Cimeket a kiadóba kérünk.

Betegség miatt kiadó az országutmenti jóforgalmu Dávid-féle füszerüzlet és korcsma Sensibükszádon. (643)

Munkaerőcsere, kínálat

Keresek megbizható mindenes bejárónőt napi 2—3 órára. Reggel 7, vagy 8 órától. Jelentkezni lehet fél 2 és fél 3 óra között Brassóban, Str. Traian Grozavescu Nr. 1. földszint, ap. 2. (598)

Házvezetőnői állást vállalok két személyes családhoz azonnal. Telefon 22-06. Melánia. (648)

Kifutófiut alkalmaz Salamon illatszertár, Brassó, Regele Carol 49. (629)

Ékszermunkást keres Ostersetzer, H. és Fia ékszerész, Brassó, Piata Libertătii 7. (631)

Kéthónapos gyermek mellé ügyes leányt keresek. Albu Constantin, Brassó, Kapu utca 30. (633)

Házvezetőnői állást keresek magános férfinél, vagy kisebb családnál. Brassó, Concordia 16. (639)

Nagymunkás férfisegédet felvesz jó fizetéssel Orbán, Brassó, Regele Carol 26. sz. (641)

Léczfalva ref. egyházközség énekvezért keres. Fizetése: lakás, 3 hold föld és körülbelül 25 hl kenyérbuza és 25 hl zab. Jelentkezni lehet április 1-ig ref. lelkésznél, Léczfalva. (644)

Vétel, eladás

Régiruhákat, cipőt és fehérnemüt magas áron veszek, esetleg lakásra is megyek. Heuman, Brassó, Muresenilor 7. (Árvaház utca). (533)

Rádiót jó állapotban veszek. Békés Brassó, Kapu utca 32. (627)

Egy jól bevezetett tüzifaraktár teljes felszereléssel azonnal eladó. Érdeklődni Ringer, Brassó, Cuza-Vodă 43. (638)

Keresek jó állapotban szekrényt és egyéb butort. Visconti, Brassó, Mihai Weiss 6. (640)

Elköltözés miatt Brassó egyik legforgalmasabb vegyeskereskedése eladó. Bővebbet Landau közvetitő irodájában. Brassó, General Mosoiu 25. (642)

Fajtiszta angoranyulakat, kartológépet és angoranyultenyésztéshez való szakkönyveket keresek megvételre. Ajánlatokat ármegjelöléssel a „Szabadság" kiadóhivatalába kérek Sepsiszentgyörgyre. (645)

Házasság

Középkoru, szerény igényü iparos megismerkedne házasság céljából hozzá illő idősebb leánnyal, vagy özvegy asszonnyal. Levelet „Szebb élet" jeligére a kiadóba kérek. (626)

Keresi 45 év körüli független férfi ismeretségét biztos megélhetésü egyedülálló nő. Ajánlatokat „Meguntam egyedül" jeligére a kiadóba kérek. (637)

Veszünk:
székeket, iróasztalokat, irógépasztalokat, iratszekrényeket
és egyéb irodai butorokat.
Ajánlatokat a „Népi Egység" kiadóhivatalába kérünk: Brassó, Piata Gh. Enescu 2. sz. Telef. 22-69.

Nyomatott: Tipografia „Drum Nou" Brașov, Str. Regele Mihai 14.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.